

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

Шанба, 1983 йил 6 август

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА - ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касабасонолари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг қўмақи билан...

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Вьетнам Компартияси Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ле Зуан билан қилган суҳбат якуни кўриб чиқди ва маълумлади.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси бошланғич, район, шаҳар, округ, область ҳамда ўлка партия ташкилотларида ҳисобот ва сайлов ўтказиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди ва бу масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Партия органларининг мунтазам суратда ҳисобот бериш тартибини кўзда тутиб КПСС Уставига мувофиқ ҳисобот-сайлов йиллиқлари ва конференцияларини муваффақиятли ўтказишни партия сафларини янада мустаҳкамлашни, партия ички демократисини ривожлантиришни, ташкилотчилик ва идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни, мамлакатдаги социал-иқтисодий жараёнларга партиявий раҳбарлик формалари ва методларини тақомиллаштиришни, совет жамиятининг ҳаётида КПССнинг раҳбарлик ролини оширишни таъминлашни лозим.

Партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органларининг партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май, ноябрь ва 1983 йил июнь пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолияти партия ҳисобот-сайлов йиллиқлари ва конференцияларининг диққат марказида туриши керак.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг қарориди таъкидлаб ўтилганидек, ҳисобот-сайлов кампанияси давомида сановатда, капитал қурилишда, қишлоқ хўжалигида ва бошқа тармоқларда, ҳар бир меҳнат коллективиди, ҳар бир район, шаҳар, автоном округ, область, ўлка, автоном республикада қилинган иш якунларини ўз-ўзини танқид асосида чуқур таҳлил этиш, келажақдаги вазифаларини аниқ белгилаб олиш, халқ хўжалигида асосий иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш борасида содир бўлаётган тенденцияларга барқарор туш бериш зарур. Мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш беш йиллик планининг суънасиз бажарилишини таъминлайдиган конкрет тадбирларни ишлаб чиқишга алоҳида эътибор бериш керак.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси чорвачилик эҳтиёжлари учун қўшнча оқсил модда ва бошқа озука моддаларини ишлаб чиқарувчи сановатий янада ривожлантириш тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қабул қилган қарориди юқори сифатли озука олиш учун зарур бўлган микробиологик ва бошқа маҳсулот ишлаб чиқаришни ривожлантириш юзасидан 1990 йилгача бўлган давр

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида СССРнинг халқаро ва ички ҳаётга доир бошқа бир қанча масалалар кўриб чиқилди.

Ю. В. АНДРОПОВ ВА А. КУНЬЯЛ ЎРТОҚЛАРИНИГ УЧРАШУВИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андропов 5 август кунин Португалия Коммунистик партиясининг Бош секретари Алваро Куньял билан учрашди. А. Куньял КПСС Марказий Комитетининг тақлифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

Самийи ҳам дўстона вазиётада ўтган учрашув чоғида халқаро аҳволнинг ҳамда КПСС ва ПКП фаолиятининг актуал масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди.

Тинчлик учун кураш, ядровий уруш хавфини олдини олиш масалалари муҳокама марказида турди. КПСС билан ПКПнинг халқаро вазиятга берган баёноти бир хил эканлиги, Европа ва бутун дунё халқларининг манфаатлари Американимперализмининг агрессиив сибатига қаттиқ зарба беришни тақозо этиши, кўроллашни поғисини тўхтатиш, инсониятни ядровий уруш хавфидан сақлаб қолиш зарурлиги тўғрисидаги фикр яқдил эканлиги қайд этилди.

Ю. В. Андропов Европа...

жиҳатликка гоит катта аҳамият бермоқда. А. Куньял Португалия Компартиясининг фаолияти тўғрисида, ПКПнинг меҳнат аҳли манфаатларини, 1974 йилги Апрель революцияси натижасида эришилган демократик галабаларни ҳимоя этиш йўлидаги кураш ҳақида, Португалия ва қитъада тинчлик ва хавфсизлик учун кураш тўғрисида гапирди. У халқаро вазиятни соғломлаштириш мақсадларида СССР ва унинг иттифоқчилари ўртага қўйётган конкрет тақлифларга, инсониятни қуролашни поғисини тўхтатиш, ядро уруши хавфидан халос этиш йўлида аҳлашуларга эришиш учун пухта замин бўлувчи тақлифларга юксак баҳо берди.

Ю. В. Андропов ва А. Куньял ўртоқлар КПСС билан ПКП ўртасида вужудга келган ўзаро қардошлик муносабатларининг характеридан гоит мамну эканликларини изҳор этиб, ўз партиялари марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмнинг синналган принциплари асосида бундан бун ҳам бирлиқни мустаҳкамлаш ва самарали ҳамкорликни кенгайтиришга азму қарор қилганликларини таъкидладилар.

Сўхбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоллига кандидат, Марказий Комитет секретари В. Н. Пономарев ва КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретариининг ёрдамчиси А. М. Александров иштирок этидилар.

(ТАСС).

Сурхондаре области.

Ленин райониди Бўдйини номли совхоз механизаторлари чеканка қилдиған агрегатларни пахтазорларга олиб киришиганига анча бўлди. Далаларда 78 агрегат юксак унуларда ишлатилиб, кўзда тутиғанидан анча кўп майдондаги гўза чеканнадан чиқарилаётир. Совхоз марди-майдонлари 3750 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ингичка толали пахта этиштириш маибуриятини олишган. Бу пландағидан 15 центнер кўпдир. Суратларда: 1. Ғўзани чеканка қилиш. 2. Илгор механизатор Раҳимдин Муҳимов.

Э. Хужаев фотолари. (ЎзТАП).

ЯШИЛ КОНВЕЙЕРЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

МАХСУЛДОРЛИК ОШМОҚДА

Ташлоқ райондаги «Оқолтин» колхозининг деҳқонлари жами 125 гектарлик бедозорда учинчи марта урим ишларини қисқа муддатларда ўтказиб бўдилар.

Деҳқонлар яна қамида икки марта ҳосил ўриш олиш ҳамда бедозорларнинг ўртача ҳосилдорлигини гектар бошига 200 центнергача етказишни мўлжалламоқдалар. Хўжалиқда силос тайёрлаш ҳам муваффақиятли давом этмоқда. Ваъда қилинган 25 минг тоннанинг дастлабки

Қишлоқ хўжалиги ишлари кундалиги

ТЕРИМ ТЕХНИКАСИ МАВСУМГА ШАЙ БЎЛСИН

Пахта далаларида мўл ҳосил учун кураш қизғин давом этаётир. Шу билан бирга пахтакорлар учун энг масъулиятли мавсум — ҳосил йиғим-термини ҳам тобора яқинлашмоқда. Шу босқидан қишлоқ хўжалик органлари, кол-

хоз ва совхозларнинг коллективлари олдига 1983 йил ҳосил йиғим-термини кампаниясида пухта тайёрларлик кўриш, уни ушоққилди билан ўтказиш юзасидан конкрет вазифалар қўйилмоқда.

Терим техникасини мавсумга ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш механизаторларнинг бош вазифасидир. Ана шу мақсадда 15 июндан 15 августга қадар пахта терим техникасини мавсумга шайлаш юзасидан зарбдор ойллик эълон қилинди. Бунга жавобан республикаимиздаги 30 дан зиёд район ҳозирнинг ўзидаёқ терим техникасини мавсумга шайлаш ишларини тугаллаб, машиналарни тайёрлов чизигига келтириб қўйишди. Когон, Пеш-ва ва Пискент районларининг механизаторлари ҳам бу вазифани муваффақиятли удаллаш арафасида туришибди.

Лекин Қорақалпоғистон АССР (58,1 процент), Сирдарё области (71,6 процент), Жиззах области (72,9 процент) хўжалиқларида пахта терим машиналарини мавсумга тайёрлаш ишлари анча суст. Қораўзақ, Ленинобод, Илйич, Жиззах, Олтиариқ, Ленинград, Қўрғонтепа, Комсомолобод районлари республика ва область кўрсаткичларидан ортда қолимоқдалар.

Бу қоқоқлик биринчи навбатда, жойларда ишинг яхши ташкил этилмаганилиги, талабчанлигининг бушлиги ва машиналар ремонтининг боршиги устидан назоратнинг сустлиги ҳамда техника ремонтини учини етарли микдорда механизаторлар ажратилмаганилиги билан изоҳланади.

Ремонт ишларининг юқори сифатли бўлишини таъминлаш мақсиди вазифалардан бири ҳисобланади. Афсуски, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Ташкент, Сирдарё областларида пахта терим техникаси, трактор принциплари, айрим транспорт тракторлари сифатсиз

ремонт қилинганлиги аниқланмоқда. Масалан, «Госсельтехнадзор» органлари Тошкент области Бекобод районидида «Коммунизм» колхозига қарашли тўртта «17Х-1,8» пахта терим машинасини кўздан кечириб бир қатор нуқсонларни аниқлади. Жумладан, пахта терим машинаси фаралар, стартер, генератор, приборлар ишчоти, реле-регулятор, электр симлари, электр датчиклари

ли 18 та пахта терим машинасида юқориди қайд этилган нуқсонлардан ҳам кўпроқ камчиликлар топилди. Бу агрегатларда ҳатто ҳаво тозалаш механизмлари, марказдан қочма насослар тозаланмаган ва мой қуйилмаган.

Урганч району «Сельхозтехника» бирлашмасида ремонт қилинган «14Х-2,4» пахта терим машиналари ремонтини

Республикаимизда терим агрегатларини мавсумга тайёрлаш бўйича зарбдор учини беш кунлик эълон қилинди.

30 дан зиёд районда терим агрегатлари созланиб, старт чиқиқларига қўйилди. Москва, Коммунистик, Ўзбекистон, Ленин йўли, Шеробод ва Хонқа каби илгор районлар дала меҳнаткашлари терим вазифаларини мавсумга шай қилиб қўйдилар.

Лекин айрим районларда техника ремонтини сифати талабга жавоб бермаиди. Қораўзақ, Ленинобод, Илйич, Жиззах, Олтиариқ ва Ленинград районларида техника ремонтини суст олиб борилаётир.

Зарбдор ойлликда барча техника вазифаларини ремонтдан чиқариб, «оқ олтин» мавсумига тайёрлаб қўйиш жанговар вазифамиздир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Э. ҚУЛМОНОВНИ «ЕНГИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Егинини ўчиришда жасорат ва мардлик кўрсатгани учун Қорақалпоғистон АССР Ички ишлар министрлиги егиндан муқоабаз профессионал оtryди бўлим командири ўртоқ Э.Утебергенов Қулмонов СССР Олий Совети Президиуми номидан «Егинида жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. УСМОНХУҶАЕВ,

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри. 1983 йил 5 август.

ЕТУКЛИК МАКТАБИ

КПСС Уставида таъкидлангандек, партия йиғилишлари бошланғич партия ташкилотининг олий органи, партия ички демократияси амалда барқарорлиги тилмовлади. В. И. Ленин партия йиғилишнинг коммунистларни тарбиялашнинг сиёсий мактаби, уларнинг активлигини ривожлантириш, бутун партия иш саъиясини ошириш вазифаси деб ҳисоблаган.

Область партия ташкилоти КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажара бориб, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш, партия йиғилишларини ўтказиш практикасини такомиллаштириш масаласига ҳамма вақт катта эътибор бериб келимиз. КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларида коммунистларни гоёвий қийинчиликларда актив ҳаётини яшатиш, ташкилотчилик маҳоратини шакллантиришда партия йиғилишларининг ролини янада ошириш вазифаси олдига сурилганлиги бежиз эмас. Ўзбекистон Марказий Комитети БШ секретари ўртоқ Ю. В. Андронов нутқида баён қилинган йўл-йўриқларни, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленуми белгилagan режаларини оғишмай амалда оширишда зборат.

Область партия комитетининг қўлида бўлиб ўтган пленуми ана шу масалага бағишланди. Шаҳар, район партия комитетлари пленумлари ва коммунистларнинг йиғилишларида КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари қизғин муҳокама этилиб, амалий иш программаси сифатида қабул қилинди. Ҳозирги вақтда партия ташкилотлари қабул қилинган қарорларни ҳаётга татиқ этиш йўлида соҳибдарилик билан кураш олиб бормоқдалар.

Шу факт диққатга сазоворки, кейинги даврда партия йиғилишларини коллегал тарзда, коммунистларнинг кенг доираси иштирокида тайёрлаш ва ишчилик, талабчанлик вазиётида, танқид ва ўз-ўзини танқид асосида ўтказиш қабул қилинган қарорларнинг реал ва асосланган бўлиши ҳамда амалда бажарилишига эришиш соҳасида анча тажриба тушланди. Область партия комитетининг ўтган йили март ойида бўлиб ўтган пленумида бошланғич партия ташкилотлари фаолияти атрофида таҳлил этилиб, партия йиғилишларини тайёрлаш ва ўтказиш борасидаги энг яхши тажрибалар умумлаштирилди, конкрет вазифалар белгиланди. Область шаҳар ва район партия комитетлари бюро мажлисларида бошланғич партия ташкилотларининг ҳисоботларини вақти-вақти билан тинглаб бориш, партия ташкилотлари секретарлари билан мунтазам равишда семинарлар ўтказиш партия йиғилишлари ролини оширишда самарали ёрдам бераётди.

Партия йиғилишларида ҳаётини муҳим масалаларни муҳокама қилиш жараёнида коммунистлар гоёвий-сиёсий тарбиянинг катта мактабидан ўтадилар. Ҳазирда чуқур коммунист этиқолида асосланган, принципиаллигини, партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилиш, камчиликларга мурасиллик, ҳислатларнинг шакллантиришлари. Партия аъзоларининг ҳаракат бирлиги, партиянинг бурча ва маслакдош ўртоқларига муносабати йиғилишда яққол намоён бўлади, янги фикрлар, фойдали ташаббуслар туғилади. Тажрибадан маълумки, партия йиғилишларининг сафарбар етувчилик қўли, тарбиявий таъсирдан тўғри фойдаланилаётган жойларда партия ташкилоти олдига турган ҳужалик ва сиёсий вазифалар муваффақиятли ҳал қилинмоқда.

Богот районидagi Нариманов номи колхоз партия ташкилоти ҳисобида икки юзга яқин коммунист туради. Партия комитети коллектив ҳужалик ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида коммунистларнинг ташкилотчилиги ва сиёсий тарбия ишидаги ролини оширишга эришмоқда. 21 та пахтачилик бригадасининг 17 тасида, ферма ва устaxonада цех партия ташкилотлари иш олиб боришати. Партия йиғилишларини ўтказишнинг перспективаси планида актуал масалалар қамраб олинган. КПСС Устави талабларини бажариш, ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда коммунистларнинг активлигини кучайтириш, уларнинг сиёсий ўқиши, ахлоқ тарбияси, ҳужаликка партиявий раҳбарлик соҳасидаги этиланг вазифалар йиғилиш кун тартибига киритилишти. Масалаларни тайёрлашга, қарорлар лойиҳасини ишлаб чиқишга коммунистларнинг катта қўличилиги жалб қилинади. Шу факт характерлики, музокарага чиққан нотичлар таёёр текстни ўқиб беришдек расмиятчиликдан воз кечиб, фойдали мулоҳазаларни ва тақлифларини олдига суришди, мавжуд нуқсонларни ҳаққоний танқид тиги остида олишди. Ишлаб чиқариш раҳбарларининг, олий коммунистларнинг ҳисоботларини тинглаб бориш уларнинг тоширилган иш учун масъулиятини оширишга ёрдам беришмоқда.

Мен шу колхознинг ферма партия ташкилоти йиғилишида қатнашиб, чорвачилик соҳасида ишлаётган коммунистларнинг сиёсий онги, умумхалқ манфаати учун масъуллият туғуси ўсиб бораётганлигига гувоҳ бўлганман. Ферма муддир Жумабой Мавлоновдан тортиб олий сўт соғувчи ва паррандабоқар ҳам ўз меҳнати мамлакат Осиё-оқват программасини бажаришга ҳисса бўлиб қўшилишини чуқур англаб, муҳим масалаларни ўр-

тага қўйдилар. Республикада хизмат кўрсатган чорвадор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Розия Матқубова, гоҳчилик фермаси бригадир Б. Разақова, чўча боқувчи Қ. Матқубонова, кўенбоқар Т. Қурбонова, бузоқбоқар М. Очилова ва бошқалар кўлга киритилган ютуқларини санаб ўтишдан кўра, чорвачиликнинг истиқбол ва ҳал этилмаган масалаларига, фермада меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, чорвадорлар ўқиши ва турмушини яхшилаш билан боғлиқ мулоҳазаларга эътиборни қаратдилар. Колхоз чорвачилик маъсулларини тайёрлаш ўн биринчи беш йиллик планини икки ярим йилда бажарганлиги ферма партия ташкилоти белгилagan режалар амалда рўйбега қийинчиликдан далолат беради.

Бошланғич партия ташкилотларида йиғилиш кун тартибига ҳаёт тақозо қилган, актуал ва ранг-баранг масалаларни киритиш практикаси қарор томоқда. Илгари кўп ҳолларда ҳар бир ҳужалик иши билан боғлиқ кампанияларнинг якулилари ва вазифаларини йиғилишларда муҳокама қилиш одат тусига кирган эди. Турғи, масъулият ҳужалик кампаниясида коммунистлар четда тура олмайди. Бироқ, ҳужаликка партия раҳбарлигининг ленинча принциплари оғишмай амал қилиш, давлат ва ҳужалик органлари бажарадиган ишларни зиммага олмаслик, асосий эътиборни план ва мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда коммунистларнинг ташкилотчилиги ва етакчилиги ролини кучайтиришга, социалистик муносабати моҳирлик билан бошчилик қилишга қаратиш мумкин. Қўл-қўлга партия ташкилотларида коммунистларнинг КПСС Устави талабларига риоя қилиниши, ўқиши, турмуши, ишчиларни тарбиялаш, топширилган иш учун кадрлар масъулиятини ошириш масалалари муҳокамага қўйилганлиги йиғилишларнинг катта тарбиявий аҳамият касб этишига ёрдам беришмоқда.

Хонқа районидagi Охунбобоев номи, Шовот районидagi «Партия XIX съезди», Хива районидagi Фрунзе номи, Гулран районидagi «Коммуна» колхозлари партия ташкилотларининг йиғилиш протоколлари арақаб чикилса, ҳужалик қурилиши масалаларига партиявий ёндашиш, айна вақтда партиявий-сиёсий ишларга катта эътибор бериш, тарбиявий муҳит кўзга яққол ташланади.

Танқид ва ўз-ўзини танқид партия йиғилишнинг таъсир кучини оширади, ишда юз бераётган хато ва камчиликларни тезроқ бартараф этишга ёрдам беради. Бу ўринда шуни айтиш керакки, танқид ҳолис ва асосли бўлиши шарт. Адресиз, юзани танқид оса ишга мутлақо наф келтирмайди. Бир мисол, Ҳазорасп районидagi «Октябрь» колхозида ўтган йили кўпгина бригадалар пахта тайёрлаш планини бажармади. Партия йиғилишларида уларнинг номлари санаб ўтилди, ҳолис. Қўлоқлик сабаблари чуқур таҳлил қилинмади, хатолар аён айтилмади. Музокарага чиққан коммунистларнинг сўзларини ҳужалик ишлари ҳақидаги ҳисоботга ўхшатиш мумкин эди. Бунақа танқиддан умумий ишга бирон манфаат чиқиши қийин, албатта.

Ўртоқ Ю. В. Андронов айтганидек, йиғилишлар тайёрлаб қўйилган бир қолп асосида ўтадиган бўлса, манфаатдорлик, рўй-рост муҳокама бўлмаса, йиғилиш қатнашчиларининг нотиқлар олдидан тахрир қилиб қўйилган бўлса ташаббус ва айнаса танқид силликланса ёки бостирилса бундай йиғилишдан қандайд фойда бўлиши мумкин? Бунга ўхшаш фактлар учраб туради. Урганч районидagi «Комсомолец» Богот районидagi «Ленинизм» колхозларининг партия ташкилотларида йиғилишлар бир хил қолпида зерикариб ўтказилганлиги ташкилотчилик ва тарбиявий ишнинг бўшашигига олиб келди. Ҳар мажлисда сўзлайдиган «домий» нотичларнинг ваъхонлиги ҳеч кимга фойда бермаслиги сир эмас. Музокарада йиллаб қатнашганим пасивлашган коммунистлар ҳам талай. Бу ҳол масъулиятсизлик ва лоқайдликни юзга келтириши турган гап. Янгиноҳи районидagi Аваз Ўтар номи колхоз партия ташкилотида ўтган йили 12 та партия йиғилиши ўтказилиб, 20 та масала муҳокама қилинган. Фақат 4 та масала бўйича доқлар ва музокаралар тайёрланган. Доқларда ва нотичларнинг сўзларида ҳам, қарорларда ҳам, бирор коммунистнинг муайян иш учун масъуллият аниқ аёс этирилмаган. Ижронинг назорат қилиш партия ташкилоти секретариатига топширилган вассалом. Бундай йиғилиш коммунистлар учун ҳақиқий тарбия мактаби бўла олмайди.

Ҳамма ишда бўлганлиги, йиғилиш ўтказиш практикасида ҳам кампаниячилик ва штурм-бозлиқдан қочиб керак. Йиғилишни планлаштиришда узоқни кўзлаб иш тутиш, коммунистларнинг мулоҳазалари билан ҳисоблаш, этилган масалаларни тайлаб билиш муҳим аҳамиятга эгадир. Қатор партия ташкилотларининг бу соҳадаги фаолиятида ибратли тажрибалар кўп. План ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, самарадорлик ва сифат, тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун кураш, Осиё-оқват программасини ҳал этиш, коллектив пудратини жорий қилиш проблемалари билан бир қаторда, сиёсий-тарбиявий ишни такомиллаштириш масалалари ишчанлик билан муҳокама қилинганлигини, йиғилишларда раҳбар партия ходимлари иштирок этишларини алоҳида қайд қилиш керак. Кейинги бир ярим йил ичида область партия комитети

аъзолари ва масъул ходимлари 356 та бошланғич партия ташкилоти йиғилишларида қатнашди. Йиғилишлар кун тартибига қўйилган масалалар орасида коммунистларнинг сиёсий ўқиши, идеологик ва оммавий-сиёсий ишлар ҳам кенг ўрин олган.

Юқорида айтганимиздек, коммунистларнинг онгли интизом ва юксак масъулият, камтарлик ва принципиаллик, софидиллик ва ҳадолик рўҳида тарбиялашда партия - йиғилишнинг етувчилик мактаби бўлиб хизмат қилиши керак. Соғлом ўртоқларча муҳит йиғилишга жойли, татсирчан рўх бахш этади. Айтилган, коммунист хато қилди. Ҳақиқий ўртоқ бўлсанг, хатони рўй-рост юзига айт. Қўлингдан келса, адашган ўртоқнинг тўғри йўлга сол. Ваъзи мисолларни келтириб ўтишим мумкин. Қўшқўн пардон маъиший хизмат комбинати партия ташкилоти комбинат ходими У. Вотиров хизмат вазифасини ҳалол адо этмаганлиги, план интизомини бузганлиги учун хатти-ҳаракатини муҳокама қилди. Жиддий муҳокама, маслакдош ўртоқларнинг ҳолис маслакдошлари туғайли коммунист ўз хатосини эътироф қилибгина қолмай, тез орада тузатиб олди, ишлаб чиқариш илгорлари сафига қўшилди. Богот районидagi «Победа» колхоз механизатори Р. Сафоев, «Хорезмсовхозводострой»га қарашли кўчма механизацияшган колонна ходими С. Ҳайитбоев партия йиғилиши муҳокамасидан сўнг КПСС Устави талабларини сийдиришдан бажариб, коммунистларнинг ишончини оқладилар. Бу фактлардан чиқадиган ҳулоса шуки, партиявий жазодан мақсад коммунистни тарбиялаш эканлигини ҳаммиша эсда тутиш лозим.

КПСС Устави — коммунист ҳаётининг бузиламас қонуни. Партия интизомига қатъий риоя қилиш — партия аъзоларининг муқаддас бурчи. Партия ва давлат интизомини бузган, хизмат мавқенини сунистеъмоқ қилган ҳар қандай ходимга нисбатан юз-хотир қилиб бўлмайди. У ёки бу коммунистнинг КПСС Уставига, давлат манфаатига зид хатти-ҳаракати йиғилиш муҳокамасига қўйилганда, масалага партиявий принципиаллик билан ёндашиш зарурлигини сабаб ҳам шу. Биз бошланғич партия ташкилотларида тарбия-интизом коммунистларнинг ҳулқ-атвори ва ахлоқий тарбия масалаларини муҳокама қилиш вақтида Устав талабларига илчиллик билан амал этилишини доимий назорат остига олганмиз.

Ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий иш самарадорлигининг асосий мезони — пировад натижадир. Йиғилиш минбаридagi баландлароз сўзлар, қабул қилинган яхши қарорлар агар амалий иш билан мустаҳкамланмаса, куруқ сафсата бўлиб қолаверади. Шунга эришмоқ керакки, сўз билан иш бирлигини таъминлашнинг ҳар бир коммунист ўзининг партиявий бурчи деб билисин. Мисол тариқасида иккита йиғилиш ва икки хил натижага эътиборни жалб этмоқчимман.

КПСС XXV съезди номидаги Урганч илқашлик фабрикаси бошланғич партия ташкилотида ҳисобот-сўзлар йиғилиши бўлиб ўтганига бир йилга яқинлашди. Коммунистларнинг тақлифлари ва мулоҳазаларига жиддий муносабатда бўлиш, ҳар бир коммунистнинг ўзи кўтариб чиққан масала ҳал этилишидан манфаатдорлик туғуси қатор муаммоларнинг ижобий ҳал этилишига кўмаклашди. Ипак Уровчи Ш. Абдуллаева тақлиф билан ишчилар ошончаси икки сенада ишлашга кўчди. КПСС аъзоларидан Р. Қориева, Р. Мақсумова, Е. Ҳужайиёвларнинг тақлидий мулоҳазалари асосида шаҳар транспорт ишида тартиб ўрнатилиш, ишчилар ётоқхонаси ва болалар боғчасида шароит яхшиланди. Корхона коллективини ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва махсулот сифатини яхшилашда кўлга киритаётган ютуқларда коммунистларнинг ҳиссаси каттадир.

Шу йил февраль ойида Хива гилам комбинатида ўтказилган оқиқ партия йиғилиши катта муҳим масалага бағишланди, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш тўғрисида жиддий гап борди. Йиғилишда корхонани тўла қувватда ишлаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан қимматли тақлиф ва мулоҳазалар ўртага қўйилди. Қабул қилинган қарорда жуда муҳим тақлифлар белгиланди. Афсуски, тақлифлар тўла-тўқис амалга ошмади, қатор тақлифлар қозғода қолди кетди. Коммунистлардан С. Маҳмудов, Ш. Сафоев, М. Мадаминов ва Р. Ўлдошевларнинг тақлидий мулоҳазаларини амалга оширишга бефар қаралди. Бу тариқа масъулиятсизлик корхонада план интизомининг бузилишига сабаб бўлмоқда.

Юқоридagi мисолларни келтиришдан мақсад шуки ҳар қандай яхши ўтган йиғилиш, чиройли нотиқлар, оқилона қарор, белгиланган ҳар бир режа бекам-иқт бажарилганга, чинакам қадр-қимматга эга бўлади. Партиянинг таълими шундай. Коммунистларни, барча кадрларни тарбиялашда партиянинг ана шу кўрсатмасига амал қилиши ҳаммиша жононаб ишимиз, масъулиятли вазифамиз деб биламиз.

Областимиз партия ташкилотлари ҳозирги вақтда асосий диққат-эътиборни, коммунистларнинг бутун омманинг куч-гайратини ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йилида белгиланган юксак марраларни эгаллашга қаратмоқдалар. Ташкилотчилик ва сиёсий тарбиявий ишни ҳужалик ва маданий қурилиш ва вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш манфаатига бўйсундириш, қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш партияимиз давлатига бизнинг амалий жавобимиз бўлади.

М. ХУДОБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг биринчи секретари.

ОБУНА БОШЛАНДИ

Маълумки, шу йил 1 августдан эътиборан мамлакатимизда 1984 йил учун газета ва журналларга обуна қабул қилина бошладим. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон ССР алоқа министри Т. М. Тўхтаев ҳузурда бўлиб, унга бир неча саволлар берди:

— 1984 йил учун газета ва журналларга обуна қабул қилинишининг умумий қондалари қандай гапириб берамиз?
— СССР Алоқа министрининг буйруғига биноан идоравий обуна 31 августда, яна тартибда обуна бўлиш 1 ноябрда тўхтайтилади. Обуна Маъбулот тарғатини бош бошқармаси каталогига киритилган барча нашрларга, шунингдек, республика нашрларига 1983 йилдаги даражадан оширилган ҳолда қабул қилинади. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлардан 1984 йил учун идоравий обуна шундай мақсадларга 1983 йилда сарфланган маблағ даражасида ўтказилади. Бу маблағ ҳисобига асосан кутубхоналарини, клубларини, ишчилар ва студентлар ётоқхоналарини, қизил бурчакларни газета ва журналлар билан таъминлаш кўзда тутилди. Авадги йиллардаги каби бу йил ҳам қишлоқ жойларидида мамлакатимизда чиқадиган газета ва журналларга обуна чекланмаган ҳолда ўтказилади.

— Бу йилги обуна қабул қилиш кампаниясини ушшоқлик билан ўтказиш учун қандай чора-тадбирлар кўрилган?
— Обуна қабул қилиш мuddати жуда қисқа эканлигини инобатга олиб, уни

ушшоқлик билан, тез ва сифатли ўтказиш учун жойларда қатор ташкилий-сиёсий тадбирларни амалга ошириш, «Союзпечать»нинг барча агентликларини, обуна қаноти идоравий обуна 31 августда, яна тартибда обуна бўлиш 1 ноябрда тўхтайтилади. Обуна Маъбулот тарғатини бош бошқармаси каталогига киритилган барча нашрларга, шунингдек, республика нашрларига 1983 йилдаги даражадан оширилган ҳолда қабул қилинади. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлардан 1984 йил учун идоравий обуна шундай мақсадларга 1983 йилда сарфланган маблағ даражасида ўтказилади. Бу маблағ ҳисобига асосан кутубхоналарини, клубларини, ишчилар ва студентлар ётоқхоналарини, қизил бурчакларни газета ва журналлар билан таъминлаш кўзда тутилди. Авадги йиллардаги каби бу йил ҳам қишлоқ жойларидида мамлакатимизда чиқадиган газета ва журналларга обуна чекланмаган ҳолда ўтказилади.

Вақтلى нашрларини қишлоқ жойларидида тарғатини шининг форма ва методларини такомиллаштиришга қаратилган қатор чоралар кўрилди. Бунда, айнаса қишлоқ ҳужалик мухтаassisларининг, қишлоқ мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари ўқитувчиларининг меҳнат фаолияти ва насабига мувофиқ келадиган вақтلى нашрлар билан тўла-тўқис таъминлашига алоҳида эътибор берилди. Жойларда Улуғ Ватан уруши инвалидларига, Иттифоқ ва республика аҳамиятига молик пенсионерларга, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига, Шуҳрат, Меҳнат Шуҳрати, «СССР Қурулди кучлариди Ватанга хизмат

қилиш кампаниясини ушшоқлик билан ўтказиш учун қандай чора-тадбирлар кўрилган?
— Обуна кампаниясини муҳим сиёсий кампания. Уни муваффақиятли ўтказиш фақат алоқачиларнинггина эмас, балки бошқа кўпгина соҳаларда ишлаётган ишчиларнинг — партия, совет, комсомол, касабга союзи қондаларининг ҳам бу ишга қанчаллик жиддий аҳамият бериб ишлашларига боғлиқ. Бу борада маъбулот ходимларининг ўзлари ҳам бизга амалий ёрдам беришлари даркор.

«Совет Ўзбекистон»га жавоб берадилар

Газетхон А. Дўлашев редакциямизга йўллаган шикоят хатда Балқич районидagi 4-мактаб директори М. Мўминовнинг Базис нотўғри хатти-ҳаракатлари ҳақида ташвишланиб ёзган эди. АНДИЖОН ОБЛАСТ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИДАМ олинган жавобда қайд қилинишича, шикоятда кўрсатилган фактлар текширишда тасдиқланган.

Мактабнинг тўрт йиллик молия-ҳужалик фаолияти юзасидан ўтказилган текшириш якулилари район ижронга комитетининг мажлисида муҳокама қилиниб, М. Мўминов оғохлантирилди. Шунингдек, Дўлашев, Абдуллаев, Нурматов ўртоқларнинг Балқич район партия комитетига йўллаган арзаси юзасидан ҳам текшириш ўтказилиб, бу масала район партия комитети бюроси мажлисида муҳокама қилинди. Бюро қарорига кўра, мактаб директори М. Мўминовга ҳайфсан эълон қилинди. Область халқ маорифи бўлими партия ва совет органлари билан биргаликда маъзул мактабда тартиб ўрнатиш ва ёрдам кўрсатиш мақсадида таълим-тарбия ишларини чуқур ўрганиб чиқишни ҳамда шу мактабда район халқ маорифи бўлимининг кўчма Советини ўлдизишни режалаштирди.

— Партия ва ҳукуматимиз ташаббуси билан, — дейди Тошкент тўқимачилик комбинати таёёр махсулотлар бўлимининг ёрдамчи мастери, коммунист Сано Исоева, — бутун мамлакатимизда бўлгани каби корхонамизда ҳам меҳнат уюмдорлигини ошириш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш учун кураш қизғин тўта олди. Тўқимачилар беш йилликнинг учинчи йилида ҳар қачонгидан юксак меҳнат уюмдорлигига эришиш, махсулот сифатини яхшилаш, хом ашё ва энергия ресурсларидан темаб-тергаб фойдаланишга аҳд қилишган. Суратда: коммунист меҳнат зарбдори С. Исоева.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН ТАРАДДУД

Айни кунларда навқирон Тошкентимизнинг қайси бурчагига борамиз, унинг иккинчи йиллик юбилейига қизғин тайёргарликнинг гувоҳи бўламиз. Шаҳарнинг Энгельс кўчасидан ўтган кичик бекхейтёр бу ерда улкан қурилишлар олий борилаётганлигини гувоҳ бўлади. Ўзбекистон ССР Халқ ҳужалиги ютуқлари виставаси 1964 йилда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги муносабати билан ташкил этилган эди. Ушунда бу ерда фақатгина беш павильон, тематик павильон ва кинолекторий мавжуд эди.

Шу кунларда виставна территориясида улкан қурилиш ишлари амалга оширилди. Шаҳарнинг 2000 йиллик юбилейи. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллигига бағишлаб бир нечта янги объектлар қурилиши жадал суръатлар билан олиб боришмоқда.

— Коллективимиз пойтахтининг 2000 йиллигига қизғин ҳозирлик кўрмоқда. — дейди виставна партия ташкилотининг секретари Муфлиҳа Отабекова. Қўрғанда янги-янги павильонлар қад кўтармоқда. Ҳозирги пайтда виставнага Энгельс кўчаси томонидан асосий кириш йўли қуриб бўлинди. Бу ерда кўрғамза залига айналар орқали кўтарилади. Зиналар ёнида эса 1,5 минг машинага мўлжалланган тўхташ пункти барпо этилади. Асосий кириш йўлининг икки чеккаси кўкаламзорлаштирилиб, улар орасида каскадли фонтанлар ўрнатилади. Кираве-ришда эса беш павильон кўзга ташланади. Павильон эски биносининг реконструкция қилиниши натижасида экспозиция майдоний 4100 квадрат метрга кенгайди.

Республика беш виставасининг ҳовлисида эса республика ишлаб чиқариш илгорлари «Хурмат тахтаси» очилди. Бу асосий кириш йўлининг чиройини янада очди. Бош йўлда олтига

ВАҚТДАН ЎЗИБ ИШЛАЕТГАНЛАР

И Ш О Н Ч

— Юрт ташвиши билан яшаб, юрт манфаатига кўпроқ улуш қўшган кишиларни эл ҳурмат қилади. Зеро, унинг гўзаллиги ҳам шунда...

Гулжон ҳар қал бирор ишга киришни олдидан шу сўзларни эслайди. У область Совети депутатлигига сайланаётган кезде минбарга чиққан касбобларидан бири сўзини ана шундай бошлаганди.

Гулжон мактабин тугатди-ю, ипчи ҳаётига кирди. Ота-онасининг наздан бориб илқалаш бўлди. Моҳир йигирувчи Олтиной Дўстқонова унга устозлик қилди. Уни мустақил ишга ўтказишди. Дастлаб бир, кейинчалик икки дастгоҳда ишлаш бошлади...

ЎЗБЕК ЭРТАКЛИРИ НЕМИС, УРДУ, ҲИНД, АРАБ ВА ФОРС ТИЛЛАРИДА

ЭРТАКЛИРИНГИЗ МАФТУНИМАН...

Эъбек халқ эртаклари жаҳондаги кўп мамлакатларда қизиқинчлиг кучайиши, уларни таржима қилишнинг тобора кенгайиб бораётганлиги, нашр этилганларига талаб ва эҳтиёжнинг жуда ҳам ортиб бораётганлиги кўрвоқчидир. Сўнгги йилларда ўзбек эртаклари немис тилида «Эртаклар қаровни» номи билан нашр этилди. Гарчи, немислар ўзбек фольклорини билан XIX асрдан (Г. Ванбернинг ўзбек адабиети ва фольклорини махусус ўргангани, уларнинг айрим намуналарини таржима қилгани) қизиққан бўлсалар-да, бу қизиқиш кейинги йилларда янада кучайди. Ўзбек фольклорини устида иш олиб бораётган ва таржималар қилаётган А. Веселески, Г. Юнгбауэр, К. Райхля, В. Флейшерларнинг амалга ошираётган ишлари кўпчилигини қизиқтирмоқда, хусусан эртаклар таржималари шов-шувларга сабаб бўлмоқда.

ТИНЧИК ВА ТАРАҚҚИЁТ УЧУН КУРАШДА

КПСС Марказий Комитети секретари М. В. Зимляниннинг «Революцион ҳаракат партияси» деган мавзуда

Яқинда ўзбек халқ эртакларининг онг яхши намуналаридан ташкил топган «Хушовоз бўлбул» тўплами урду, ҳинд, араб ва форс тилларида босилди чиқди. Тўплами Москвадаги «Радуга» нашриятининг Ўзбекистон бўлими нашрга тайёрлаган. Китоб чоп этилиши биланоқ ҳинд, форс ва араб, урду китобхоналари орасида кенг тарқалиб кетди. Бунинг беис бор эди, албатта. «Хушовоз бўлбул» тўламини ўзбек халқ эртакларининг энг яхши ва мароқли намуналаридан ташкил топган бўлиб, уларда халқимизнинг дуст-бирдорлигини қарлаш, мардлик, баҳодирлик, танглик, она-юртга фидойилик, чин инсонийлик, тўғрилик, меҳнатсеварлик,

даги доқлади китобча қилиб нашр этилди. Доқлад 1983 йилнинг 29 июлида РСДРП XI съездининг 80 йиллигига бағишланиб Москвада ўтказилган таънавали мажлисида қилинган. Китобчани Сиёсий адабиёт нашриети босмадан чиқарди. (ТАСС).

ги ҳам чиройли ва жозибали. Китобга киритилган эртаклар қизиқарли ва ҳар қандай мактовга сазовор. «Танжоблик Гопал Хорья

ДАЛА ИШЛАРИГА — СУРЪАТ ВА СИФАТ

СУВ—ЗАР, СУВЧИ—ЗАРГАР МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ЭТИБ

Август ғўза парварлигида ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Шунинг учун ҳам тажрибали деҳқонлар бу даврда янада юксак масъулият билан тер туқадилар, комплекс парвариш сифати ва самардорлигини ҳар тарафлама ошириш учун интиладилар. Бунда ишнинг асосий таркибий қисми — сугориш, айниқса, муҳим аҳамият касб этади.

Ахир моҳир сувчи ҳар қатра обихайтни гавҳарга айлантириш учун жон куйдиради-да! Бизнинг хўжалигимизда зар қадрини билган заргарлар кўлаб топилди. Улар шу кунларда мўл ҳосилга мустаҳкам пойдевор қўйиб йўлдан чинакам сабот-мадонат билан ишламоқдалар.

Хўжалигимизда сугориш ишлари бир гуруҳта илгор пахтакорлар, сув хўжалиги ходимларининг барча пахтакорлар, сувчилар, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларига қарата қилган мурожаати асосида ташкил этилди. Аввало, сув ресурслари тўла ҳисобга олинди, ҳар қатра обихайтдан тежаб-тергаб фойдаланиш тадбирлари тузилди.

Колхозимиз правлениси ва партия комитети мутахассислар билан ҳамкорликда сугоришни агротехника фақининг энг сўнгги ютуқлари асосида уюштириш учун зарур чораларни кўришди. Қаргалар текис, эгاتлар, ўқаришлар раво бўлишига эришилди. Шаронни ҳисобга олиб сув ҳар бир эгатдан таралади. Бу усул сугориш сифатини яхшилаш, юқори унумдорликка эришиш, исрофгарчиликни бартараф этишда фойдаланишда муваффақиятликни таъминлади.

Хўжалигимиз икхтиридаги 1300 литр сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳар биримизнинг диққат марказида турибди. Ҳозир 14 та бригадани 180 маҳоратли сувчи юқори унум билан меҳнат қилмоқда.

Маълумки, сугориш ўзинга ҳок назик санъат. Бу санъат сирларини мукамал эгаллашган, кўп йиллик тажриба ва малакага эга бўлмаган сувчи кутилган натижага эришмайди. Хўжалигимизда кўп йиллардан буён фаолият кўрсатган илгор тажриба мектеби ишимиз сифатини яхшилашда катта роль ўйнамоқда. Айни пайтда далада тер туқайтган тажрибакорларимиз шу мактабда маҳоратларини оширишган. Биз илгор усулларини иқодий ривожлантиришда, шунингдек, ўзимиз туғилган бой тажрибаларга суяниб ҳам иш тутамиз.

Сугоришни гуруҳа усулида уюштириш аjoyиб самаралар беради. Биз бу усулни илчил тақомиллаштириш йўлидан дадил бормиз. Ҳар бригадани беш-олтитадан сувчилар гуруҳаси тузилгани диққатга лойиқдир. Улар ҳар бир картани мутаазам равишда кузатиб боришади. Бунда тупроқ, ўсимлик ҳолати албатта эътиборга олинган, ҳатто қўёш ҳарорати, кундалик иқлим шароити ҳам назарда тутилган. Биз ғўзани ҳеч

қачон жазирама иссиқда сугормаймиз. Бу муҳим агро-техник тадбирни асосан тунда, эрталабни ёки кечини салқинда амалга оширамиз. Шундай усул билан бир неча кунда 50—60 гектар майдонга обихайт тарапимиз. Сугоришда табиий омилларга жиддий эътибор беришнинг ҳосияти шундан иборатки, ғўза мўлтидил ўсишини, тупродаги минерал моддалар эриб, илдиларга осон сингишини таъминламоқда. Сугоришда масъулиятни бир лаҳза унутиб ёмон оқибатларга олиб келади. Ё ғўза чанқаб қолади, ёки эгатларда сув қўлайди. Ортиқча заҳаб кетади. Булар экин ривожини сустайтиради. Шунинг учун ҳам биз бундай ҳоллар содир бўлмаслигига эришишимиз керак. Ҳар бир гуруҳа иши устидан пухта назорат ўрнатилган.

Ғўза парварлигида иштирок этувчи механизматорлар, сувчилар ўртасида социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилган. Мусобақа ҳар ўн кунда колхоз правлениси ва партия комитетининг сифат комиссияси томонидан яқунланади, голиблар бажарилган иш сифати, самардорлигига қараб аниқланади. Бу сугориш сифатини оширишда ҳам асосий омил бўлаётди. Сувчиларимиз «шарбат» оқишин, озиқлантириш қабил, агротехник тадбирларни сифатли амалга оширишда ҳам фаол қатнашмоқдалар. Қаргалар бошида хандақ қазилган. Ҳар кунги махсус транспорт воситалари билан 100 тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит «шарбат» қилиниб эгатларга оқизилади.

Хозиргача 1126 гектар пахта майдони тўрт марта комплекс ишловдан чиқарилди, икки марта минерал, маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди, у бора сифатли сугорилди. Эндиликда бешинчи култивация билан бир қаторда навбатдаги сугориш ва озиқлантириш қизғин давом эттирилмоқда. Бу агротехник тадбирларни беақом кўст адо этишда тажрибали сувчилардан Э.А. Анваров, М.Д. Муҳаммадиев, Н.М. Нормунин, Х.С. Хурсанов, М.Д. Ҳамроев ва бошқалар алоҳида шижоат кўрсатишмоқдалар. Колхозимиз илгор тажрибали сувчи йил ҳар гектар майдондан 38 центнердан ҳосил ундирган эдилар. Бу йил ўртача ҳосилдорлиги 40 центнердан ошди, яъни бир тоннага етказишга суя берганимиз. Ушбу маргари муваффақиятлик эгаллаш, биз — сувчи ва маҳоратли, гайратли, ташаббускорлигига ҳам боғлиқ эканлигини яхши тушунаимиз. Зиммамиздаги юксак масъулиятни янада чуқур ҳис этган ҳолда агротехника талаблари асосида ўтказиш, ғўзанинг нормал ўсишини таъминлаш, ҳосилга ҳосил қўйиш учун бутун тажрибамизни ишга солаимиз.

Пирим НУРМАМАТОВ,
Нарпай районидagi «Октябрь» колхозини сувчиси.

✦ Ҳосилга ҳосил қўйиш, кўсақларни тезроқ етилтириб, очилтиришда «шарбат» сувининг аҳамияти катта. Бирор туп ғўза чанқатиб қўйилмасин!

✦ Август ойи давомида ҳамма майдонлардаги ғўзаларни камида икки марта «шарбат» сувига қондириш сувчиларимизнинг шарафли бурчидир. Ҳар қатра сув ҳосилни кўпроқ тўплаш ва тезроқ етилтиришга хизмат қилсин!

✦ Етилтирилган сабзавот ва полиз маҳсулотлари, картошка, мевани узумини тезкорлик билан йиғиб-териб олайлик.

✦ Чорва моллари учун ем-хашак тайёрлашни бутун чоралар билан қўйиш керак!

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Бўз районидagi Меҳнат Қизил Байроқ ордени «Партия XX съезди» совхозини мажмуидаги 170 гектар майдондаги экиннинг ҳар гектаридан 100 центнердан «хашраб» дон, 400 центнердан силосбоқ поя йиғиштириб олишга аҳд қилинган. Ҳозир ҳар туп манжамҳоридида 2-3 тадан сўта бор. Бу—марра сўзаси эгалланишидан далолат бериб турибди. Манжамҳорикорлар ҳосилни нест-нобузд қилмай йиғиштириб олишга ҳар тарафлама пухта тарафда кўришмоқда. Суратда: Бўлим бошқарувчиси Мадамни Раҳимов, агроном Тошқабов Ёрғубов ва бригад бошлиғи Раим Мамаатқулов ўртоллар сардон сўталарини кўздан кечириботирибди. Р. Ашуров фотоси. (ЭТАТА).

Мухбирларимиз бонг уради СУРЪАТ НЕГА СУСТ?

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ АҲАМИЯТИ
УНУТИЛГАН...

Навбахор районидagi «Гигант» совхозини меҳнатқиллар 1983 йилда 10 миң тоннадан зиёд ем-хашак тайёрлашга аҳд қилинган. Бу районда жамғариладиган умумий озунанинг тўртдан бири қисмини ташкил этади, демакдир, Ҳар қанчал муваффақиятга ҳам ишнинг илгор методлар асосида ташкил этиш, социалистик мусобақани авж олдириб, ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш йўли билан эришиш мумкин, албатта.

Афсуски, совхозда ўзгача манара юз бермоқда. Хўжалик ем-хашак тайёрлаш бунйча райондагина эмас, ҳатто областда ҳам кейинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Шу кунгача 3585 тонна ёки йиллик планга нисбатан 35 процент миқдорда озуқа жамғарилиди, холос. Унинг 75 тоннаси кейинги ўн кунликка тўри келади.

Хўш, суръат нега бунчал мукамил суръат? Сабаб, хўжаликда ем-хашак тайёрлашга иккинчи даражали иш сифатида қаралмоқда. Тайёрловчилар фаолияти устидан назорат бўлмай турибди. Мажбурий таътир юборилган. Мажбурий техника воситалари ва ишчи кучидан рационал фойдаланилмаётди. Айни доғлар кунларда атиги биттагина механизм ишлатилган, бу ишга ўн икки ишчи сафарбар этилганини қандай баҳолаш керак? Совхоз раҳбарлари ўтган йилги қилловда озуқа етмай қолганидан чеккан таъшишларини унутиб қўйганга ўхшайдилар.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қашқадарь

областининг меҳнатқиллари ўн биринчи беш йилликнинг ўзати — 1983 йилда сабзавот, картошка, мевани узуми ва полиз экинлардан мисли кўрилмаган даражада юқори ҳосил етилтирилди. Йилнинг терими ва давлатга маҳсулот топириш ишлари жадал олиб боришмоқда. Партия ташкилотларининг ташкилий-идеология ишлари, халқ меҳнати СССРнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятлик равишда амалга оширишда яхши самардорликка эришиш билан яқунламоқда. Бунини қуйидаги мисоллардан кўриш мумкин.

Область бўйича картошка тайёрлаш йиллик плани муддатдан анча илгари ортини билан бажарилиди. Умумий фондига 1400 тонна картошка жуғатилди. Қарши, Косон, Қамаша, Қўнда, Чирочки районларида йиллик ҳўл мевани тайёрлаш топиришлари ортини билан адо этилди. Областда мевани тайёрлаш плани 70 процентдан ошиб кетди. Маҳсулотлар тайёрлаш ва давлатга сотиш жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда.

Қарши районидagi «Партия XXII съезди», Китоб районидagi «Китоб», Янқабог районидagi «Коммунист», Шаҳрисабз районидagi «Ўзбекистони» XX съезди совхозларидида сабзавот экинларидан айниқса, юқори ҳосил олинаётди. Китоб районидagi «Қишлоқ», Чирочки районидagi «Қалъа», Янқабог районидagi «Янқабог» совхозларининг боғ-соҳибдорлари куч-гайратларини ҳўл ва қуруқ мевани тайёрлашни кескин қўйиштиришга сафарбар этмоқдалар.

Шуни алоҳида таъкидлаш ўринлики, область партия комитети ва халқ депутат

АВГУСТ ҲИСОБИ

Арслондай наъра тортиб, ўт пурқайди саратон. Ўзбекистон сийнасида кўёш боқар жаҳонга. Ёзимнинг жозибаси, ҳарорати эфр чунон: Пахтакорнинг гайратиди — юксалмоқда осмонга.

Поёни йўқ пахтазорнинг ферузларинг жамолни, Кўёш билан нур талашиб ўқиларини забт этимиз. Республикани ҳар беручида мовий денгиз мисоли Пахтазорлар яна кўриам — ҳосил қамолга етдим.

Марказкомнинг раҳнамоли гидрокига тасанно, Деҳқон учун дастурамал унинг ҳар бир даъватини. Шифокордай иш қилмоқлик — сувчиға касб оват, Ҳар кўчанинги ривожини бор кўзаларининг нурини.

Шу бондан пахтазорда жўш урмоқда шижоат, Оби-ҳайт шарбат бўлиб, товланур ой нурини. Шифокордай иш қилмоқлик — сувчиға касб оват, Ҳар кўчанинги ривожини бор кўзаларининг нурини.

Яқунларкан чеканани механик қиз шўх-шодон, Қадок қўли мустаҳкамдир қадрдон агрегатда. Бегона ўт тополмайсин унинг ўтган йўлидан, Барвастидир кўчатири кўрсангиз ҳар эгатда.

Кўз илғамас карталарда эгатлар раста-раста, Чеканка ҳам оро берур ғўзалар жамолига. Оби-ҳайт шарбатига ишлов бўлиб пайваста, Омил бўлур шу кўчаларда ғўзалар қамолга.

Август ойи гар ҳазина дуру жаҳоҳир учун. Мард, фидокор ҳар пахтакор бугун актив сафарбар. Яқин қолди терим ени, яъни ҳосилга яқун. Фурсат жуда ганяматдир, муқаррардир ул ЗАФАР!

Ҳайдар ЯХЕЕВ.

Қишлоқ хўжалик хабарлари

СОҲИБКОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Озиқ-овқат программасининг муваффақиятлик бажарилишига ҳисса қўйиш учун курашайтган Беруний районини соҳибкорлар давлатга 339,1 тонна мевани топириб, йиллик планининг 103,7 процентига адо этишди. Бу муваффақиятга Беруний номили совхоз, Киров номили, Махтумқули номили, «Октябрь 50 йиллик», «Коммуна» колхозлари соҳибкорлари муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Давлатга мевани топириш давом этмоқда.

Ю. БЕКМУРОДОВ,

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Ангор район парранда боқарлари дастлабки аjoyиб натижага эришди. Тухум тайёрлаш ва даъвога сотиш йиллик плани муддатдан 5 ой олдин шароф билан бажарилиди. Пландида 2152 миң донга ўрнига 2393 миң донга тухум тайёрланди. Бу ўтган йилнинг шу давридиган 108 миң донга кўпдир. Районда мажбурият ҳисобига тухум тайёрлаш жадал бориқда.

Р. ТУРАҚУЛОВ.

МУЛ ҲОСИЛДАН НИШОНА

Август ойини ҳосилга ҳосил қўйишда зарбдор ой деб билган Оққўрғон районидagi Ҳамид Олимжон номили совхоз зарҳўслари ғўза парварлигини кун сайин қатъиқолди. Ҳар бир агротехник тадбирни юқори суръат ва аъло сифат билан бажаришга эришадиган колхознинг Т. Абдулов етакчилиги қилаётган бригадаси даладаридаги ғўзаларда ҳозир 10—12 тадан булиқ қўса санаш мумкин. Бу мавсуд 112 гектар майдоннинг ҳар гектаридан кўзда тутилганидан кўпроқ ҳосил олинишидан нишонандир.

Т. ЗОКИРОВ.

Шунингдек, шовотлик О. Сатторов, андижонлик О. Разақов, қўноқлик Х. Назимов, денотлик Р. Бойназаров, Дўстлик районидан А. Норматов, поплик Н. Сунайтваллаев, арнасонлик А. Имомов ва Н. Абилов, сирдарёлик Ж. Маъжидов, тошкентлик Ф. Илҳомов, янқабоглик Ш. Махмудов, берунийлик М. Муҳаммадов ўртоқлар ҳам дала ва ферма меҳнатқилларининг шу кеча кундаги ишлари ҳақида хат-хабарлар йўллашган.

Ўрим қизғин

Чортоқ районидagi «Ўзбекистон ССР 50 йиллик» совхозининг комсомол-ёшлар отряди бир миң тонна пичан тайёрлади. Бу эса планда белгиланганидан икки баравар кўпдир. Табиий ўтлоқларда пичан ўриш давом этмоқда.

ПЛАНЕТАНИНГ ВИР КУНИ

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕРЛИН. Валерий Биковский билан Зигмунд Яендан иборат халқаро екинжак қосмос парвоз қилганлигининг бўлажак беш йиллиги муносабати билан ГДР биринчи қосмонавтнинг ватани Клингенталь шаҳри (Карл Маркс шаҳат округи) яқиндаги Моргенрет музегинида янги экспозиция очилди. Экспозиция «Интеркосмос» программасига мувофиқ қосмос фазонини тинч мақсадларда тадқиқ қилиш натижаларини аъс эттирди.

КАНБЕРРА. Австралиядида тинчлик ёлларини пропаганда қилиш ҳафталиги бошланди. Ҳафталик Япониянинг Хиросима ва Нагасакини шаҳарларига атом бомбаси ташлаганининг 38 йиллиги муносабати билан ўтказилмоқда. Мельбурн, Сидней, Аделаида, Брисбен, Перт ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида оммавий митинг ва намоишлар уюштирилмоқда.

НАЙРОБИ. Кения ынос эяенисин ҳукумат ахборот агентлигининг хабар қилишича, Кенияда навбатдаги 26 сентябрда ўтказилган. Сайлов олдиди кампанияси, деяйла хабарда, 29 августда бошланди. [ТАСС].

ВАРШАВА. Гданьск кемазолари катта меҳнат муваффақиятига эришдилар. «Висла» дарё кемазоллик корхонасида совет буюртмаси билан қурилган пассажир катамаран сувга туширилди. Одатдан ташқарим қосмос

СССРнинг буюртмаси билан

Гданьск кемазоллик корхонаси коллективи 1985 йил охиригача совет пассажир флотини учун яна иккита шундай кемани қўриб бериш мажбуриятини олди. (ТАСС).

ЧАДДА ШИДДАТЛИ ЖАНГЛАР

АДДИС-АБЕБА. 4 август. (ТАСС). Африка Бирлиги Ташкилоти Чадда уруш ҳаракатларини тўхташ ва тинчликни тақинлаш билан чикиди. Африка Бирлиги Ташкилоти секретариатининг бу ерда тарқатилган баёнотида бу мамлакатдаги можаро кучайганидан жиддий ташвиш билдирилди ва барча давлатлар Чад ишларига ҳар қандай «бевосита ёки бйлвосита аралашидан тийилиб туришлари керак, бундай аралашув Чаддаги вазиятни чигаллаштириб юбориши мумкин, деб таъкидлаб ўтилди. Африка Бирлиги Ташкилоти мамлакат ичкерисидидаги турли сийбей гуруҳларнинг миллий тотувлик руҳида ҳаракат қилишга чақирди.

ВАШИНГТОН. 4 август. (ТАСС). Чаддан олинган хабарларда айтилишича Файя-Ларжо шаҳрининг жануб томонида Нжамена ҳозирги режими кучлари билан Миялий бирлик муваққат ҳукуматининг қўшунлари ўртасида шиддатли жанглар давом этмоқда. Ахборот агентликларининг хабар беришича, Миялий бирлик муваққат ҳукуматининг раиси, Чад Миялий оозлик фронтининг раҳбари Гукуну Умддей: менинг отрядларим Умм-Шалуба ва Қалаят шаҳарларини ишғол қилдилар ва Вильтнин шаҳрини қамал қилмоқдалар, деб аъло қилган.

НЬЮ-ЙОРК. 4 август. (ТАСС). Бу ерда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Чад масаласига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Ливия вакили А. С. Бурвин мажлисда сўзлагани нутқида кунидаги йндагиларни таъкидлади: Чадда содир бўлаётган можаро бу мамлакатнинг ички ишидир. Аммо ҳозирги Нжамена режимида ҳарбий ёрдамни қўйиштиришга АҚШ, унинг иттифоқчилари ва гумашталарининг бевосита аралашуви натижасида Чадда бирлик воқеаларини ривожини тобора хатарли тус олмоқда. Импералистик кучлар бу кучлар иттифоқчиларининг Ливия жанубий чегаралари яқинида қилаётган агрессив хуружлари Ливия хавфсизлиги ва суверенитетига, умуман региондаги тинчликка бевосита таҳдид қилади, деб таъкидлади Ливия вакили.

ХИРОСИМА БОНГИ

Ҳар йили 6 август кунини Хиросимадаги Тинчлик бонгиди кўнгироқларнинг мунгли овози таралади. Бу инсониятга ядро фожиясини эслаштирувчи Хиросима бонгидир.

Маълумки, ўша даҳшатли кун Хиросима устидида портлаган атом бомбасидан 300 миңдан зиёд киши ҳалок бўлди. Орадан уч кун ўтгач Нагасакиди ҳам шундай фожия юз берди. Бу фожиялар ўша пайтда АҚШ президенти бўлган Трумэннинг буйруғи билан амалга оширилган эди. Вашингтон маъмурияти ўша август кунлари ҳарбий жиҳаддан ҳеч қандай зарурат бўлмагани ҳолда тинч аҳолига қарши ваҳшиёна қуролини ишлатди. Бу ваҳшийлик жаҳон халқларини ҳўчитиш, ўз куч-қудратини намоиш этиш мақсадида қилинган эди.

Атом бомбалари Япония шаҳарларига ташланганидан бунён 38 йил ўтди. Шу давр ичиди авлодлар ўзгарди. АҚШнинг инсониятга қарши ваҳшиёна қурол ишлатганининг шоҳиди бўлган кишиларнинг кўпи оламдан ўтиб кетди. Бироқ ана шу оғир жараҳат миллионларча японларнинг, бутун дунё аҳлининг хотирасидан эсло ўчмайди.

Жаҳон халқлари Хиросима ва Нагасакни фожиясини унутмайдилар. Хиросима маржазидида ташкил этилган Тинчлик музейи бунинг ёрқин далилидир. Музей ҳужжатлари билан танишиш учун бу ерда келувчиларнинг кети узилмайди. Шаҳардаги Тинчлик бонг омавий намоишлар ўтказилган жойга айланди. Ядро ваҳфига қарши куч-ватаннинг милитаристик селасига чек қўйишини талаб қилдилар. Бутун мамлакат бўйлаб «Хиросима фожияси тақрорланмаслиги керак!» — деган хитоб йнгради.

Суратда: Хиросима шаҳрида атом бомбаси қўриб оларини хотирлаш жойи. ТАСС фотохроникаси.

СПАРТАКИАДА САБОҚЛАРИ

САРДОР

литвалликлар 15,5 очко билан тўртинчи, биз эса 13,5 очко билан бешинчи ўринни эгаллаб турдик. Иккинчи финалга чиқиш ва 7-12 ўринлар учун курашдиш учун камда тўртинчи ўринни олиш керак. Буни ўзининг ўрнида ушбу мақсадга эришиш керак. Буни ўзининг ўрнида ушбу мақсадга эришиш керак.

Финал мусобақаларини саралаш ўйинларида Қозғистон командасидан олган 3,5 очко билан бошладик. Иккинчи кун Молдавия командасининг 6,2 ҳисобига мағлуб этиб, ўзининг аниқ тиклаб олган бўлиб, ушбу мақсадга эришиш керак. Буни ўзининг ўрнида ушбу мақсадга эришиш керак.

СУРАТДА: Г. Аззамов донна сурмоқда.

СПАРТАКИАДАНИНГ СЎНГИ МЕДАЛЛАРИ МУКОФОТЛИ ҲАМРАҲИДА КЎРАДИ

СССР ХАЛҚЛАРИ VIII СПАРТАКИАДАСИ

Яқунловчи баҳслар

Жамоатчи мухбиримиз Ш. МУҲАММАДЖОНОВ Москвадан хабар қилади

Бугун тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик рамзи сифатида хиллаб турган Спартакиада байроғи туширилади. Москвадаги «Россия» меҳмонхонасининг киноконцерт залыда Спартакиаданинг яқунловчи баҳсларини тантанали маросим бўлади. Спортчилар охириги мусобақаларини суғра сакраш ва чавандозлик бўйича ўтказилар.

Республикамиз вакиллари яқунловчи мусобақаларда муваффақиятли куч синишдилар. Жумладан, кўл тўли бўйича ҳал қилувчи баҳслардан кейин Украина командаси биринчи ўринни эгаллади. РСФСР ва Литва коллективлари совриндор бўлишди. Республикаимиз тандемчилари олтинчи ўринни эгаллашди.

Маълумки, моҳир боксчи Владимир Шин Спартакиада чемпиони бўлган эди. У мамлакат чемпионлиги учун курашда ҳам муваффақият қозонди. Финалда москвалик Т. Осиповдан усту келиб, яна бир олтин медални бўлди. Самбочиларимизни битта олтин, иккита бронза медалини кўлга киритишгани ҳақида хабар қилган эдик. Полволларимиз 155 очко билан команда ҳисобига бешинчи ўринни эгаллашди. Сузучиларимиз ҳам республика командаси мавқени яхшилашга катта улуш қўшдилар. Чунки, Сергей Заболотов 200 метрга чалканча сузишда бронза медалини олган бўлса, Брассчи В. Хонкин 200 метрлик масофада, Батерфляйчи М. Панина 100 метрлик масофада олтинчи бўлиб, қимматли оқолар тўпледилар. Қанон отувчилар мусобақаси якунида моҳир спортчи Н. Бузунова пешқадамлик қилган бўлса, О. Рогова еттинчи ўринни эгаллади. Гимнастиканинг йигирталикка еттинчи, қизларимиз олтинчи бўлишди. О. Отахонов брусдадаги машқи бўйича 19 балл тўплаб олтинчи ўрин олди. 13 ёшли И. Бараканова алоҳида машқларни бажаришда юқори натижага эришди. У эркин машқлари бўйича тўртинчи бўлди. Умуман республикамиз вакиллари команда ҳисобига кучлилар сафига бўлишга ҳаракат қилишмоқда.

Спартакиада одимлари

- 1. Футбол. 1. Латвия. 2. РСФСР. 3. Москва. 4. Украина. 5. Грузия. 6. Белоруссия. 7. Молдавия. 8. Арманистон. 9. Ўзбекистон. 10. Қозғистон. 11. Туркия. 12. Ленинград. 13. Озарбайжон. 14. Эстония. 15. Латвия. 16. Тожикистон. 17. Қирғизистон. 18. Қўзғистон. 19. Сузиш. 200 метрга брасс усулида. Эркалар. 1. Р. Жулова (Литва) — 2 мин. 18.32 сек. 2. Т. Подберезина (Ленинград) — 2.19.53. 3. Г. Утепов (Москва) — 2.19.95.

ТАНИШИН: СССР халқлари VIII Спартакиадаси совриндорлари:

1. Н. Бутузова — Москва олимпиадасининг кумуш медали эгаси. Спартакиаданинг мутлақ чемпиони ушонини кўлга киритди. 2. Л. Белоконов — «Универсиада-83» ўйинларининг икки карра чемпиони 100 метрга сузишда Спартакиадада кумуш медални олди. 3. В. Сободиров — СССР халқлари VIII Спартакиадасининг олтин медалини кўксига тақди. 4. Ю. Ковшов — «Кичик соврин» учун курашда иккинчи, «Урта соврин» учун бахсада биринчи ўринни эгаллади.

ТАНИШИН: СССР халқлари VIII Спартакиадаси совриндорлари:

қодирсиз. 14.45 — Камалак. 15.20 — Дунё воқеалари. 15.35 — Утган ёз шуъласи. Вадий фильм. 16.25 — Қадимий вальслар. 17.00 — Партия ҳақида ҳикоялар. 17.30 — Мамрусул Богуелова. Мулфильм. 17.40 — Сиесий шарҳловчи В. П. Венетов суҳбати. 18.10 — СССР халқларининг «Эзи» VIII Спартакиадаси. 18.35 — Ҳайвонот оламида. 19.35 — Ҳаёт дўстлиги. 20.05 — Музика ҳамма учун. 21.30 — Время. 22.05 — От ўйини. Вадий фильм. 23.15 — Концерт. 23.45

Совет Узбекистони Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

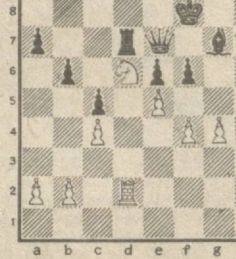
СССР халқлари VIII Спартакиада программасидаги шахмат баҳсларида умумкоманда биринчилиги жаҳон чемпиони А. Карпов бошчилигидаги пойтахт вакилларига насиб этган бўлса, команда пешқадамлари ўртасидаги «жангдан», яъни биринчи тахтада республикалик вакили, халқаро мастер Г. Аззамов голиб чиқиб, Спартакиаданинг қаҳрамони бўлди.

Анъанага хилоф бўлса-да, ҳинчозимиз мусобақанинг тантанали очилишидан эмас, балки ёпилишидан бошламочкимиз. — Тамом бўлди! — деб қолди мажор учрашув ҳақида Аззамов ўзига хос зарминлик билан. — Отни юрдим...

Автобуста кетаётган ҳаммамиз дарҳол кўйидаги вазиетни тасаввур қилдик. — Биринчи тахтада 8 имкониятдан 6 очко жамғарган Ўзбекистонлик Георгий Аззамов голиб бўлди!

Ана шу жумла жаранглаганда Лукинчидаги В. И. Ленин номи стадионининг «Дружба» универсал спорт зали оқшчилардан ларзага келди. Жаҳон чемпиони бошлик деврири нукул шахмат сардорларидан таркиб толган биринчи тахтада олиб борилган ўзига хос микротурнир баҳслари алоҳида аҳамият касб этганини кўзга тутиш мумкин. Биринчи, унинг голибчилиги алоҳида ҳурмат билан оқшчиларни қилдириш табиий бир ҳолдир.

Ўш, Аззамов бундай ютуққа қандай эришди? Саралаш мусобақаларининг дастлабки кунини шахматчиларимиз Қозғистон вакиллари билан куч синишдилар. Пешқадам Георгий Аззамовга қарши қара доналарин сурган халқаро гроссмейстер Н. Рашковский беш соатли курашда 40 юриш қилиб, тенгликни кўлдан бой бермагандек кўринди. Аззамов ўзининг наватбадаги 41-юришини эзиб (ўйин кечиктирилётганида контрол юриш тахтада қилинмай, ҳаммадан пинхон тутилади), судьяга узатди. Матч 3,0:3,0:2,0 ҳисобига (вақтинча харифларимиз фойдасига) бўлиниб қолди. Келтирилган позицияларни фикран таҳлил қила бошладик.

Қоралар ўйинини давом эттиришдан қатъий қарор қилди. Ўш, азиз дўстлар, Аззамов отини қаёққа ташлагани, гроссмейстер Рашковский нега таслим бўлган! Уша юқоридикича аширинган юришу, унда кейинги воқеалар жараёнини ўзингиз мустақил топшига ҳаракат қилиб кўриш.

Иккинчи турда литвалликлар билан ҳам худди шундай ҳисоб кайд қилди. Учинчи турда москваликлар билан куч синишдик. Нукул халқаро гроссмейстерлардан тузилган пойтахт командаси билан ҳам 3,5:4,5 ҳисобига ўйнашнинг кўнчилиги мутахассису мутасаддиқлар учун қутулмаган натижа бўлди. Агар Д. Қаромов таниқли гроссмейстер Ю. Балашовни исқандан чиқариб, ярим очкони бериб қўймаганда, ўйин 4:4 ҳисобига дурган билан тугарди.

Эртасига яна бир кучли команда — ленинградликлар билан донна сурган вакиллари билан 3:5 ҳисобига эришдик. Бу гал ҳам Георгий Аззамов ўз маҳоратини кўрсатди. М. Таймановга қарши ўйинда узоқ вақт пинхонга тайёрланган зарбасини беришга улгурмади, бир вақтлар жаҳон шахмат тоғига давоғарлик қилган гроссмейстер ноқулай вазиетга тушиб қолди. У таркаб кетган кучларини йиғолмай, ўрнидан даст туриб кетди. Бисанк, бу таслим аломай экан.

Саралаш мусобақаларининг «охирги тури олдидан Келгини икки матчда 6 очко олиб, умумкоманда ҳисобидан бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

СУРАТДА: Г. Аззамов донна сурмоқда.

Иккинчи турда литвалликлар билан ҳам худди шундай ҳисоб кайд қилди. Учинчи турда москваликлар билан куч синишдик. Нукул халқаро гроссмейстерлардан тузилган пойтахт командаси билан ҳам 3,5:4,5 ҳисобига ўйнашнинг кўнчилиги мутахассису мутасаддиқлар учун қутулмаган натижа бўлди. Агар Д. Қаромов таниқли гроссмейстер Ю. Балашовни исқандан чиқариб, ярим очкони бериб қўймаганда, ўйин 4:4 ҳисобига дурган билан тугарди.

Эртасига яна бир кучли команда — ленинградликлар билан донна сурган вакиллари билан 3:5 ҳисобига эришдик. Бу гал ҳам Георгий Аззамов ўз маҳоратини кўрсатди. М. Таймановга қарши ўйинда узоқ вақт пинхонга тайёрланган зарбасини беришга улгурмади, бир вақтлар жаҳон шахмат тоғига давоғарлик қилган гроссмейстер ноқулай вазиетга тушиб қолди. У таркаб кетган кучларини йиғолмай, ўрнидан даст туриб кетди. Бисанк, бу таслим аломай экан.

Саралаш мусобақаларининг «охирги тури олдидан Келгини икки матчда 6 очко олиб, умумкоманда ҳисобидан бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

СУРАТДА: Г. Аззамов донна сурмоқда.

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

СУРАТДА: Г. Аззамов донна сурмоқда.

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

лаганимизда бирдан уруш бошлангилар. Ўзини аллақайси ҳовлига тўплаб, станцияга жуғатишга тайёрланганда немишларнинг десантчилари бостириб келиб қолди. Улар эшелонни ўраб олишди. Қочқорчи булганларни отиб ташлашга қарор қилди. Неҳоят, кечаси Харьковга қочиб кетишга муваффақ бўлди. У ердан бизни мамлакат ичкарисига юборди. Аммо йўлда фашист самолётлари бизнинг поездимизни бомбардировка қилиб, ўққа тутди. Эшелоннинг яқин ёниб қолди. Ҳаммаёқни болаларнинг ўлиги босиб кетди. Фашистлар ота-онаси, хинюсиз, беғуноқ болаларни ямаий пулемётлардан ўққа тутиб қирқиб ташди. Бомбардировкадан кейин бундоқ атрофига қарасам, бор-йўғи ўн-ўн бештача бола қолганимиз. Бир амаллаб Олмаотага етиб келдик. Бу ерда мени бир аёл ўз қарамонига олди. У мени ўз боласидек яқин кўриб қолди. Харьков фашистлардан овоз қилинган онамни, синглим ва укамни топиш учун ўз шахримга қайтиб кетаётганимда у пахталик мамулини бераркан, мени бағрига босиб, йиғлаб хайрлашди. Унинг қўл силбаб қолгани ҳалигача кўз олдидан кетмайдими...

ОРАДАН ЙИЛЛАР ҲАМ ИНСОН ТАҚДИРИ

ЙИЛЛАР ҲАМ ИНСОН ТАҚДИРИ

— Мен билан кетасанми, Лариса? — бу саволга қизча бош силкиб жавоб берганда, Шамситдин ана унинг даст кутариб бағрига босди. Уйга олиб кетди. У Ларисани ўзига фарзандликка олишга аҳд қилганди...

Ушанда, Лариса Шамситдин ака билан Муҳсинна опага фарзанд бўлиб ўзбек хонадонига кириб келганда Улуғ Ватан урушининг дастлабки ойлари эди. Эртончи Хусановлар украин қизини ўз фарзандлари қатори боқиб, тарбиялаш бошлашди. Унинг етимлигини, уруш туғайли кимсасиз бўлиб қолганлигини билдиришмади. Лариса ўзбек хонадонининг азиз қизи бўлиб қолди. Айниқса, Шамситдин ака унга қаттиқ боғланиб қолган экан, фронтдан ёзган хатларида аввало Ларисани сўраб, хотини Муҳсиннага қизимизни эҳтиёт қил, деб қайта-қайта таъкидлар эди.

Мана орадан неча йиллар ўтди. Лариса аввал мактабнинг битирди. Кейин Бухоро педагогика билим юртига кириб ўқиди, ундан сўнг институтни тамомлагача, Шофирдон қоралар ўрта мактабларидан бирини рус тилидан дарс бера бошлади. Турмуш қурди. Умр йўлида Степан Тесляков билан аҳил яшайди. Умуман оилавий ҳаётини мамнун. Аммо... яқин йиллардан бери унинг қалбини бир нарсга ўртаб келди. Бу — жигаргўшалар, туғишганлар соғинчи. Тўғри, ўзини боқиб тарбиялаган, етимлигини юзига солиш...

май, беминнат нон-туз бериб, борини аймай, ўз ўғил-қизлари қатори меҳр билан воғта етказган Шамситдин ака билан Муҳсинна опалар, уларнинг фарзандлари Шокиржон, Маъфиратхон ва Амриллолар унга бир умрлик қадрдон қишлар. Улар билан тез-тез учрашиб, оилавий борди-келди қилиб туради. Лекин унга ота ўрнида оталик қилган, жондан азиз киши — Шамситдин ака уруш туғайли ортирган хасталик енгиб, 1975 йили боши естиқча тенкидан Ларисани кузурга қақиртириб, унга ўтмишдаги воқеаларни айтиб берган, ўз гуришларининг, ота-онанинг қилган топ, деб васият қилганди. Уша васиятга кўра у қўлимизни йўқотиб, қариндошларини қидира бошлашди.

Унга Гўждувон шахрининг қизил изтопарлари ёрдамга келишди. Улар Лариса Лунева тақдирини қидиради. Украина ЛКМС Марказий Комитетига, Харьков область комсомол комитетига хат ёзишди, Ларисанинг қариндошлари билан топшиқишга ердан беришларини сўрашди. Орадан кўп ўтмай Украинанинг деярли барча шаҳар ва қишлоқ мактабларининг қизил изтопарлари, Улуғ Ватан уруши ветеранлари Совети ишга киришди. Ларисанинг акаси Иван Лунев билан дийдор кўришишда, айниқса, Ениевево шахридаги А. А. Скочинский номи тоғ институтининг лаборатория бошлиғи, техника фанлари кандидати, Улуғ Ватан уруши ветерани Эдуард Гайко...

ни фақат бир йўналишда юборди. Шу туғайли ҳатто булутли ҳавода ҳам суви 70-80 градусга қадар иситиш мумини бўлади. Системада сув ва шағал тўдирилган катта-катта анкумуляторлар ҳам назарда тутилган бўлиб, улар иссиқлигини бир неча кун мобайнида сақлаб тура олади. Инкуляторлар синаб кўрилганда улардан қиритиш установаларида ҳавонин иситишда ҳам бемалол фойдаланиш мумкинлиги маълум бўлди. (ТАСС.)

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚУЁШ ИШЛАЯПТИ

Белоруссия Фанлар академияси Иссиқ алмашиш ва масса алмашиш институтини ва Бурунтийфок тоқ манбалари илмий-тадқиқот институти Армянистон бўлимининг олимлари Қуёш иссиқлик энергиясини йиғувчи коллекторларни яратдилар. Биноларнинг томларида ўрнатилмаган шундай коллекторлар жанубий кенгликда аҳолининг рўзгор эҳтиёжлари ва иситиш учун иссиқ сув билан таъминлаб туради. Қуёш иссиқлигини фойдаланиш илмий энергетикада янги-янги имкониятларни очиб беради. Анъанавий системалар ҳаво очиб бўлганидагина тузу ишларди. Бу системада махсус рамадаги илгичча айланмачан найчалар орқали сув ҳайдалиб туради. Осмонда булут пайдо бўлиши билан бундай коллектор иссиқлик ютиш вазиёсидан иссиқлик манбаига айланади ва Қуёшдан олган иссиқлигини чиқара бошлади.

постча. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикалик юнос. 14.40 — Сирли гипопотам. 15.35 — Концерт. 16.10 — Вугун — Темир йўлчилар кўни. 16.40 — Халқаро асосида. 17.25 — Саёхатчилар клуби. 18.25 — Халқаро паронора. 19.10 — Мульфильмлар. 20.00 — Миллон фунт стерлинглик банк билети. Вадий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қалбим уша меҳрга тўла... 22.45 — Хужжатли фильм. 23.05 — Футбол шарҳи. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-1. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.40 — Эврика. 11.25 — Шахмат мастери. 11.55 — Чет валик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 12.15 — Лайлак учди, гоғ учди. Вадий фильм. 13.35 — Янғи ҳаракати хавфсизлиги учун. 18.30 — Темир йўлчилар кўнига. 19.00 — Бошқарувда мадақдор. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёхат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Х. Лутфуллаев концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Мустанил овуна бавази учун. 22.25 — Ваҳа.

7 АВГУСТ, ЯҚШАНБА МОСКВА-1. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.05 — Хужжатли фильм. 10.25 — Бу дундалик. 10.55 — Совет иттифоқи хизмат қиламан. 11.55 — Зоревье. 12.40 — Тонгги

лар. 15.45 — Кинотомошабини ҳамроҳи. 16.30 — Фильм-концерт. 16.40 — Илк қувончлар. Вадий фильм. 6-серия. 18.00 — Р. Леонидовнинг Палцлар операси. 19.30 — Театр афишаси олдиди. 20.30 — Тунигиз хайрат бўлиш кичкинчойлар. 20.45 — Виллимиз қудрати. 21.30 — Время. 22.05 — Телевизион вадий фильм. 23.10 — Концерт.

ТОШКЕНТ-1. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Х. Қодирова куйлайди. 10.50 — Воқеаларга бой кели. Вадий фильм. 11.50 — Кувноқ стартлар. 12.45 — Ҳолмишдаги стадион. 18.15 — Ота-оналар университетини. 18.45 — Болалар учун концерт. 19.10 — Вугун — Темир йўлчилар кўни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк, цирк, цирк! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист К. Раҳимов концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Вахтинг